

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **VÚN-AQUAHOLDING, s. r. o.**, se sídlem Lisabonská 2394/4, Praha 9, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 12. 12. 2008, čj. 603/08-1300-202512, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 53,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 53, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Finanční úřad v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi dodatečným platebním výměrem ze dne 4. 4. 2007, čj. 50855/07/057911/4413, doměřil žalobci daň z přidané hodnoty za zdaňovací období 2. čtvrtletí roku 2002 ve výši 134 693 Kč.

2. Rozhodnutím ze dne 12. 12. 2008, čj. 603/08-1300-202512, Finanční ředitelství v Praze (původně žalovaný) změnilo k odvolání žalobce výši dodatečně vyměřené daně z přidané hodnoty na částku 35 897 Kč.

3. Původně žalovaný byl s účinností od 1. 1. 2013 zrušen (viz § 19 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění zákona č. 407/2012 Sb.). Jeho působnost nyní vykonává žalovaný [viz § 7 písm. a) téhož zákona].

II.

4. Žalobce napadl rozhodnutí původního žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který usnesením ze dne 28. 8. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 53, řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku.

5. Městský soud připomněl, že žalobce podal žádost o osvobození od soudního poplatku, která byla zamítnuta usnesením ze dne 20. 5. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 31. Usnesením ze dne 17. 6. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 33, pak městský soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku. Žalobce však soudní poplatek ke dni rozhodování soudu nezaplatil, městský soud proto řízení zastavil.

III.

6. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

7. Městský soud nevzal v úvahu, že po doručení usnesení čj. 8 Ca 42/2009 – 31, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození od soudního poplatku, žalobce požádal o spojení věcí vedených pod sp. zn. 8 Ca 41/2009, sp. zn. 8 Ca 42/2009, sp. zn. 8 Ca 43/2009, sp. zn. 8 Ca 44/2009, sp. zn. 8 Ca 45/2009, sp. zn. 8 Ca 46/2009, sp. zn. 8 Ca 47/2009 a sp. zn. 8 Ca 48/2009 pod sp. zn. 8 Ca 42/2009. Soudní poplatek z žaloby podané v posledně uvedené věci zaplacen byl. Již dříve stěžovatel sdělil městskému soudu, že vede několik identických sporů vztahujících se k různým daním za různá zdaňovací období.

8. Stěžovatel doplnil, že již v žádosti o osvobození od soudního poplatku uvedl důvody svědčící o jeho insolvenční situaci kvůli sporu se společností ITC-VÚK, a. s., vedenému u Okresního soudu pro Prahu – východ pod sp. zn. 28 Nc 11877/2008. Stěžovateli nebyl rovněž vrácen nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty za I. čtvrtletí roku 2009, ač uplynula lhůta stanovená pro tento úkon.

9. Stěžovatel uzavřel, že řízení nemělo být zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku, pokud nebylo rozhodnuto o žádosti o spojení věcí.

IV.

10. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.1

11. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky řízení o kasační stížnosti.

12. Zdejší soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti. Již v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, čj. 9 As 3/2007 – 77 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud dovodil, že za situace, kdy je předmětem přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání na podmínce uhrazení poplatku za kasační stížnost vedlo k vlastnímu popření cíle, který účastník sledoval podáním kasační stížnosti. Došlo by k řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení v důsledku nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek (obdobně též rozsudek ze dne 21. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 – 77). V této procesně specifické situaci není třeba trvat ani na zastoupení stěžovatele advokátem (viz např. rozsudek ze dne 5. 1. 2011, čj. 6 Ans 13/2010 – 104).

V.2

13. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

14. Kasační stížnost je důvodná.

15. Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že podáním ze dne 17. 3. 2009, resp. podáním ze dne 7. 4. 2009, stěžovatel požádal o osvobození od soudního poplatku za podanou žalobu. Městský soud zamítl žádost usnesením ze dne 20. 5. 2009, čj. 8 Ca 42/2009 – 31, protože stěžovatel netvrdil, ani neprokázal skutečnosti, které by mohly mít vliv na osvobození od soudního poplatku. Podáním ze dne 4. 6. 2009 stěžovatel navrhl spojení posuzované věci s věcí vedenou pod sp. zn. 8 Ca 42/2009, u níž byl soudní poplatek zaplacen (zde se stěžovatel patrně dopustil omylu ve spisové značce, protože pod sp. zn. 8 Ca 42/2009 byla vedena nyní posuzovaná věc; v podání ze dne 17. 3. 2009 tvrdil, že soudní poplatek zaplatil za žalobu vedenou pod sp. zn. 8 Ca 46/2009). Aniž by zohlednil žádost stěžovatele o spojení věcí, městský soud zastavil řízení usnesením čj. 8 Ca 42/2009 – 53.

16. Takový postup nebyl správný. Byť městský soud nebyl povinen rozhodnout o žádosti o spojení věcí samostatným usnesením (viz § 39 odst. 1 s. ř. s., ze kterého plyne pouze možnost, nikoliv povinnost předsedy senátu spojit věci ke společnému projednání), měl se s ní vypořádat alespoň v odůvodnění napadeného usnesení (viz rozsudek ze dne 24. 3. 2010, čj. 1 Afs 113/2009 – 69, č. 2065/2010 Sb. NSS).

17. V posledně zmiňovaném rozhodnutí zdejší soud dovodil, že soud má při posuzování poplatkové povinnosti účastníka řízení povinnost ověřit, zda žalobce nenapadl žalobami rozhodnutí správního orgánu, která naplňují podmínky srovnatelnosti věcí popsané v nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 664/03. V právě zmiňovaném nálezu Ústavní soud vyslovil, že „*interpretace zákona č. 549/1991 Sb., podle níž účastník řízení je povinen platit soudní poplatek za každé správní rozhodnutí, která jsou skutkově a právně zcela identická, týkají se týchž účastníků a jsou vydána též den, stejným správním orgánem, je nejen disproporční, ale také protiústavní*“ (obdobně i náleze ze dne 29. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 69/06).

18. Naplnění povinnosti ověřit, zda napadená správní rozhodnutí splňovala kritéria nastavená Ústavním soudem, přitom bylo klíčové. Jednalo-li by se totiž o skutkově a právně plně srovnatelné věci, stěžovatele by nestíhala povinnost platit soudní poplatek za každou podanou žalobu. Postačovalo by zaplacení soudního poplatku pouze za jednu žalobu, přičemž v ostatních věcech by městský soud nebyl oprávněn požadovat zaplacení soudního poplatku, ani zastavit řízení pro jeho nezaplacení.

19. Městský soud však požadoval zaplacení soudního poplatku, přestože stěžovatel opakovaně tvrdil, že se podané žaloby týkají totožné věci. Městský soud byl povinen se s touto námitkou vypořádat, a to přinejmenším v napadeném usnesení, kterým zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Vzhledem k tomu, že městský soud nevysvětlil ani v samostatném rozhodnutí o spojení věcí ani v napadeném usnesení, proč považoval za případné požadovat zaplacení soudního poplatku za všechny podané žaloby, zatížil své rozhodnutí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz rozsudek čj. 1 Afs 113/2009 – 69).

20. Nad rámec výše uvedeného je třeba podotknout, že Nejvyšší správní soud si je vědom povahy rozhodnutí, která byla napadena žalobami. Případy týkající se platebních výměrů na daň z přidané hodnoty za různá zdaňovací období zpravidla skutkově a právně zcela srovnatelné nejsou, nelze však předem vyloučit, že i tato rozhodnutí budou naplňovat podmínky srovnatelnosti věcí vymezené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 664/03. Nejvyšší správní soud však tímto nepředjímá, zda jsou podmínky srovnatelnosti věcí naplněny i v posuzované věci

a zda skutečně postačovalo, aby stěžovatel zaplatil soudní poplatek pouze za jednu podanou žalobu. Toto posouzení městský soud provede v dalším řízení.

21. Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm městský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

22. Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

23. Nejvyšší správní soud nepřehlédl prodlení, s nímž mu městský soud předložil kasační stížnost. Městský soud učinil ve věci poslední úkon dne 3. 2. 2010, kdy vydal usnesení o osvobození žalobce od soudního poplatku pro řízení o kasační stížnosti. Následně si Nejvyšší správní soud vyžádal spis městského soudu sp. zn. 8 Ca 42/2009 pro posouzení věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 1 Afs 113/2009. V této věci Nejvyšší správní soud rozhodl shora citovaným rozsudkem čj. 1 Afs 113/2009 – 69 a vrátil spis městskému soudu dne 20. 4. 2010. Městský soud však předložil spis spolu s kasační stížností Nejvyššímu správnímu soudu až dne 6. 11. 2012. S ohledem na tyto skutečnosti necht' městský soud v dalším řízení postupuje bez zbytečných průtahů k rozhodnutí ve věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. února 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu